

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมที่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ
ของ บริษัทแอลทีไอซี จำกัด

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ต้องการศึกษาพฤติกรรมที่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารความปลอดภัยของบริษัทแอลทีไอซี จำกัด ให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงขอความร่วมมือของท่าน กรุณากรอกหรือตอบข้อความลงในแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง โดยอ่านคำแนะนำในแต่ละส่วนก่อนตอบคำถาม “ข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น” และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ในโอกาสนี้ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว (ข้อมูลเหล่านี้จะไม่ถูกนำไปเปิดเผย หรือใช้เฉพาะราย)

1. แผนก / ฝ่าย

2. เพศ

() ชาย

() หญิง

3. อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี

() 20 – 29 ปี

() 30 – 39 ปี

() 40 – 49 ปี

() 50 – 59 ปี

() ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

4. สถานภาพ

() โสด

() สมรส

() หย่า/ม่าย

5. การศึกษา

- () มัธยมศึกษาตอนต้น [ม.3] () ปวช./ มัธยมศึกษาตอนปลาย [ม.6]
 () ปวส./ อนุปริญญา () ปริญญาตรี
 () สูงกว่าปริญญาตรี
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

- () พนักงานปฏิบัติการชั่วคราว [Temp. Operator]
 () พนักงานปฏิบัติการ [Operator] () หัวหน้างาน [Leader]
 () ช่างเทคนิค [Technician] () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. อายุการทำงานในบริษัท

- () ต่ำกว่า 1 ปี () 1 - 5 ปี
 () 6 - 10 ปี () มากกว่า 10 ปี

8. ลักษณะการทำงานของท่านในปัจจุบันเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ทำงานกับเครื่องจักร () ทำงานกับสารเคมี
 () ซ่อมแซมเครื่องจักร เครื่องมือ () การตรวจสอบชิ้นงาน
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านเคยประสบอุบัติเหตุ หรืออันตรายจากการทำงานหรือไม่

- () เคย () ไม่เคย

10. จากข้อ 9 ถ้าท่านเคยประสบอุบัติเหตุ ท่านได้ประสบอุบัติเหตุกับการทำงานประเภทใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เครื่องจักร () สารเคมี
 () เครื่องมือและอุปกรณ์ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. จากข้อ 10 ระดับหรือความรุนแรงของอุบัติเหตุที่ท่านประสบ เป็นอย่างไร

- () ปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่ห้องพยาบาล () เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
 () หยุดงาน จำนวน วัน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมในการทำงานของพนักงาน

กรุณาใส่เครื่องหมาย / ในช่องว่าง ด้านหลังข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับลักษณะการปฏิบัติของท่าน

ข้อที่	ข้อความ	ลักษณะการปฏิบัติ				
		บ่อยมาก	บ่อย	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคย
12	ขณะควบคุมเครื่องจักร ท่านไม่สวมเครื่องประดับ เช่น แหวน นาฬิกา สายสร้อย และ ไม่สวมเสื้อผ้าหลวมปลิ้นชายเสื้อออกนอกกางเกง และก๊อกระคุมปลายเสื้อ					
13	ก่อนท่านเปิดสวิตช์เดินเครื่องจักร ท่านได้ตรวจสอบสิ่งกีดขวางการทำงานของระบบ					
14	ในขณะที่ปฏิบัติงาน ท่านไม่หยอกล้อกับเพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลอื่น					
15	ในการเดินเครื่องจักร ท่านไม่ได้ทิ้งเครื่องจักรไว้โดยไม่มีผู้ควบคุมแทน					
16	ในขณะที่ปฏิบัติงาน ท่านสวมใส่เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่น แวนตานิรภัย ที่อุดหู และสวมหมวก					
17	ตอนเปิดสวิตช์ ท่านรองนกว่าเครื่องจักรจะหยุดสนิทเสียก่อน จึงออกจากบริเวณนั้น					
18	ท่านไม่ปรับแต่งชิ้นงาน หรือวัดชิ้นงาน ในขณะที่เครื่องจักรยังเคลื่อนไหวอยู่					
19	ท่านไม่ได้ทำงานกับเครื่องจักร ที่มีการถอดเอาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายออก					
20	ท่านไม่ทำงานกับเครื่องจักร ที่ยังไม่ได้รับมอบหมายให้ทำ					
21	ท่านไม่พยายามหยุดเครื่องจักรด้วยมือ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย					
22	ท่านไม่ชะโงก หรือยื่นส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายเข้าไปใกล้เครื่องจักรที่กำลังเคลื่อนไหว					
23	ท่านทำความสะอาดเครื่องจักร โดยใช้แปรง เครื่องดูด หรืออุปกรณ์สำหรับการทำความสะอาด					
24	ท่านซ่อมเครื่องจักร หรือทำความสะอาดเครื่องจักร โดยหยุดเครื่องให้เรียบร้อยก่อน และมีการทำเครื่องหมายบอก หรือติดป้ายห้ามเดินเครื่อง					

พฤติกรรมในการใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล

ข้อที่	ข้อความ	ลักษณะการปฏิบัติ				
		บ่อยมาก	บ่อย	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคย
25	ในขณะที่ปฏิบัติงาน ท่านสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดเวลา โดยใช้ และเก็บรักษาเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอย่างถูกวิธี					
26	ท่านใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดเวลา แม้ว่าจะเกิดความรู้สึกไม่สบาย					
27	ท่านไม่ปรับปรุงแก้ไขเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลด้วยตนเอง และไม่ตัดสินใจที่จะเลิกใช้เอง					
28	ท่านใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอย่างระมัดระวัง เก็บรักษา ทำความสะอาด และไม่ใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต					

พฤติกรรมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมี

ข้อที่	ข้อความ	ลักษณะการปฏิบัติ				
		บ่อยมาก	บ่อย	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคย
29	ท่านอ่านฉลากที่ภาชนะ และข้อมูลของสารเคมีอันตรายก่อนการใช้งาน					
30	ท่านปฏิบัติตามคำเตือน และข้อแนะนำในการใช้สารเคมี					
31	ท่านใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดเวลา ในขณะที่ใช้สารเคมี					
32	เมื่อท่านไม่ทราบข้อมูลสารเคมี ท่านจะสอบถามหัวหน้างาน					
33	ท่านทำความสะอาดบริเวณที่เก็บ หรือบริเวณที่ท่านทำงานกับสารเคมี					
34	ท่านไม่เปิดภาชนะบรรจุสารเคมีทิ้งไว้เมื่อเลิกใช้งานแล้ว					
35	ท่านไม่ทำการผสมสารเคมีเอง โดยยังไม่ได้รับการอบรมก่อน					
36	ท่านไม่หายใจเอาไอระเหยจากการเกิดปฏิกิริยาของสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย เพราะสวมใส่เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่น ผ้าปิดจมูก หรือเครื่องกรองอากาศ					
37	ท่านไม่สูบบุหรี่ หรือดื่มน้ำ หรือกินอาหาร ในบริเวณที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมี					
38	ท่านไม่สวมคอนแทคเลนส์เข้าไปในบริเวณที่มีไอของสารเคมี					
39	ในขณะที่ปฏิบัติงานกับสารเคมี ท่านไม่ใช้มือขี้นตา หรือสัมผัสกับปาก โดยไม่ได้ล้างมือก่อน					
40	ในขณะที่ปฏิบัติงาน เมื่อท่านมีอาการเจ็บป่วย วิงเวียนศีรษะ ทำขโมยฝืนปฏิบัติงานต่อไป และจะรายงานให้หัวหน้างานทราบ หรือไปทำการปฐมพยาบาลที่ห้องพยาบาล					
41	ท่านล้างมือ หลังจากปฏิบัติงานกับสารเคมีเสร็จแล้ว					

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

42. ท่านประสบกับปัญหาในการทำงาน ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความปลอดภัยอย่างไรบ้าง

42.1 ปัญหาในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () พื้นที่ทำงานคับแคบ () ไม่มีเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
 () เครื่องจักรถูกถอดอุปกรณ์ป้องกันออก
 () ไม่ได้รับการอบรมวิธีการทำงานกับเครื่องจักร
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

42.2 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ไม่มีเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
 () ไม่ได้รับการอบรมวิธีการใช้ที่ถูกต้อง
 () ไม่มีที่เก็บเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

42.3 ปัญหาในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ไม่มีเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล () ไม่มีที่ล้างตาในพื้นที่ทำงาน
 () ไม่ได้รับการอบรมวิธีการทำงานกับสารเคมี
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

43. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในการทำงานอย่างไรบ้าง

43.1 ข้อเสนอแนะในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ควรมีการจัดพื้นที่ทำงานให้เหมาะสม
 () ควรจัดเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้
 () ควรมีการตรวจเช็คเครื่องจักรเป็นประจำ
 () ควรจัดให้มีการอบรมวิธีการทำงานกับเครื่องจักร
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

43.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ควรจัดเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้
 () ควรจัดให้มีที่เก็บเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
 () ควรจัดให้มีการอบรมวิธีการใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ภาคผนวก ข
ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2 (7) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515 กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยสำหรับลูกจ้างไว้ ดังต่อไปนี้

ความทั่วไป

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“เครื่องจักร” หมายความว่า สิ่งประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้นสำหรับให้ก่อกำเนิดพลังงาน เปลี่ยนหรือแปลง สภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน ทั้งนี้ ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ เชื้อเพลิง ลม แก๊ส ไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน และหมายความรวมถึง เครื่องอุปกรณ์ไฟลั วีด ปู่เล สายพาน เพลา เกียร์ หรือสิ่งอื่นที่ทำงานสัมพันธ์กัน และรวมถึงเครื่องมือกลด้วย

“หม้อไอน้ำ” หมายความว่า ภาชนะซึ่งสร้างขึ้นเพื่อผลิตไอน้ำ ซึ่งมีความดันสูงกว่าความดันของบรรยากาศปกติ

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับ มอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล หมายความว่าผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล นั้น และหมายความรวมถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเป็นผู้รับค่าจ้างด้วยตนเอง หรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ้าน

“ลูกจ้างประจำ” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งนายจ้างตกลงจ้างไว้เป็นการประจำ

“ลูกจ้างชั่วคราว” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งนายจ้างตกลงจ้างไว้ไม่เป็นการประจำ เพื่อทำงานอันมีลักษณะเป็นครั้งคราว เป็นการจร หรือเป็นไปตามฤดูกาล

หมวด 1 การใช้เครื่องจักรทั่วไป

ข้อ 2 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรสวมใส่หมวก ถุงมือ แวนตา หน้ากาก เครื่องป้องกันเสียง รองเท้าพื้นยางหุ้มส้น หรือเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอื่น ๆ ตามสภาพและ ลักษณะของงาน และให้ถือเป็นระเบียบปฏิบัติงานของสถานประกอบการตลอดเวลาที่ลูกจ้างปฏิบัติงาน นั้น

ข้อ 3 ให้นายจ้างดูแลลูกจ้างสวมใส่เครื่องนุ่งห่มให้เรียบร้อย รัดกุม ไม่ขาดรุ่งริ่ง ในกรณีที่ ทำงานเกี่ยวกับการ ใช้ไฟฟ้า จะต้องให้ลูกจ้างสวมเครื่องนุ่งห่มที่ไม่เปียกน้ำ

ข้อ 4 ให้นายจ้างดูแลมิให้ลูกจ้างซึ่งมีผมยาวเกินสมควร และมีได้รวบหรือทำอย่างหนึ่งอย่างใด ให้อยู่ในลักษณะที่ปลอดภัย หรือสวมใส่เครื่องประดับอื่นที่อาจเกี่ยว โยงกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ เข้าทำงาน เกี่ยวกับเครื่องจักร

ข้อ 5 ให้นายจ้างจัดให้มีอุปกรณ์เพื่อป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร ดังต่อไปนี้

(1) เครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้า ต้องมีสายดินเพื่อป้องกันกระแสไฟฟ้ารั่วตามมาตรฐานเพื่อ ความปลอดภัยทางไฟฟ้าของสำนักงานพลังงานแห่งชาติทุกเครื่อง

(2) เครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้า ต้องมีสายไฟฟ้าเข้าเครื่องจักร โดยฝังดินหรือเดินลงมาจากที่ สูง ทั้งนี้ให้ใช้ ท่อร้อยสายไฟฟ้าให้เรียบร้อย เว้นแต่ใช้สายไฟฟ้านชนิดที่มีฉนวนหุ้มเป็นพิเศษ

(3) เครื่องจักรสำหรับป้อนวัสดุซึ่งใช้น้ำหนักเหวี่ยง ให้ติดตั้งตัวน้ำหนักเหวี่ยงไว้สูงกว่าศีรษะ ผู้ปฏิบัติงานพอสมควร เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายแก่ผู้ปฏิบัติงาน หรือให้จัดทำเครื่องป้องกันอย่างหนึ่ง อย่างไม่ให้มีความปลอดภัยต่อลูกจ้าง และจะต้องไม่มีสายไฟฟ้าอยู่ในรัศมีของน้ำหนักเหวี่ยง

(4) เครื่องจักรสำหรับป้อนวัสดุโดยใช้เท้าเหยียบ ต้องมีที่พักเท้าและมีที่ครอบป้องกันมิให้เหยียบ โดยไม่ตั้งใจ

(5) เครื่องจักรสำหรับป้อนวัสดุโดยใช้มือป้อน ต้องมีเครื่องป้องกันมือให้พ้นจากแม่ป้อนหรือจัด หานเครื่องป้อนวัสดุแทนมือ

(6) เครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้าป้อนหรือตัดวัสดุที่ใช้มือป้อน ต้องมีสวิตช์สองแห่งห่างกันเพื่อ ให้ผู้ปฏิบัติงาน ต้องเปิดสวิตช์พร้อมกันทั้งสองมือ

(7) เครื่องจักรชนิดอัตโนมัติ ต้องมีสวิตช์เครื่องหมายปิด เปิด ที่สวิตช์อัตโนมัติตามหลักสากล และ มีเครื่องป้องกันมิให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดกระทบสวิตช์ เป็นเหตุให้เครื่องจักรทำงานโดยมิได้ตั้งใจ

(8) เครื่องจักรที่มีการถ่ายทอดพลังงานโดยใช้เพลลา สายพาน ปูลเล ไฟลวีล ต้องมีตะแกรงเหล็ก เหนียว ครอบส่วนที่หมุนได้และส่วนส่งถ่ายกำลังให้มีขีด ถ้าส่วนที่หมุนได้หรือส่วนส่งถ่ายกำลังสูงกว่าสองเมตร ต้องมีตะแกรง หรือรั้วเหล็กเหนียวสูงไม่ต่ำกว่าสองเมตรกั้นล้อมให้มีขีด สำหรับสายพานแขวนลอยที่มีความเร็วไม่น้อยกว่าห้าร้อยสี่สิบเมตรต่อนาที หรือสายพานที่มีช่วงยาวเกินกว่าสามเมตร หรือสายพานที่กว้างกว่าสี่สิบเซนติเมตรหรือสายพานโซ่ ต้องมีที่ครอบรองรับซึ่งเปิดซ่อมแซมได้

(9) ใบเลื่อยวงเดือนที่ใช้กับเครื่องจักรซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน ได้ต้องมีที่ครอบ ใบเลื่อยส่วนที่สูงเกินกว่าพื้น โต๊ะหรือแท่น

(10) เครื่องจักรที่ใช้เป็นเครื่องลับ ฝน หรือแต่งผิวโลหะ ต้องมีเครื่องปิดบังประกายไฟหรือ เสนวัตถุในขณะใช้งาน

ข้อ 6 ก่อนการติดตั้งหรือซ่อมเครื่องจักร หรือเครื่องป้องกันอันตรายของเครื่องจักร ให้นายจ้าง ทำป้ายปิดประกาศไว้ ณ บริเวณติดตั้งหรือซ่อมแซม และให้แขวนป้ายห้ามเปิดสวิตช์ไว้ที่สวิตช์ด้วย

ข้อ 7 ให้นายจ้างดูแลให้ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับเครื่องมือกล (Mechanical Equipment) ดังต่อไปนี้

(1) ทุกวันก่อนนำเครื่องมือกลออกใช้ ต้องตรวจดูให้แน่ใจว่าเครื่องมือกลนั้นอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและปลอดภัย

(2) เครื่องมือกลที่ใช้ขับเคลื่อนต้องมีสภาพที่ผู้ใช้งานสามารถมองเห็นข้างหลังได้ เว้นแต่จะมีสัญญาณเสียงเตือน หรือมีผู้บอกสัญญาณเมื่อถอยหลัง

(3) ไม่นำรถยก รถปั้นจั่น หรือเครื่องมือสำหรับยกอื่น ๆ ไปใช้ปฏิบัติงานใกล้สายหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีกระแสไฟฟ้าใกล้กว่าระยะห่างที่ปลอดภัย ตามที่กำหนดไว้ในหมวดไฟฟ้า เว้นแต่

ก. จะมีแผนขนานกันระหว่างส่วนที่มีกระแสไฟฟ้ากับเครื่องมือกลนั้น

ข. เครื่องมือกลนั้นได้ต่อสายดินไว้เรียบร้อยแล้ว

ค. มีฉนวนหุ้มอย่างดี หรือ

ง. ใช้มาตรการความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือกลนั้นเช่นเดียวกับว่ามีกระแสไฟฟ้าอยู่

ข้อ 8 ห้ามมิให้นายจ้างใช้หรือยอมให้ลูกจ้างใช้เครื่องมือกลทำงานเกินกว่าพิกัดที่ผู้ผลิตกำหนดไว้สำหรับเครื่องมือกลนั้น

ข้อ 9 ให้นายจ้างจัดให้มีทางเดินเข้า ออก จากที่สำหรับปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องจักร มีความกว้างไม่น้อยกว่า แปดสิบเซนติเมตร

ข้อ 10 ให้นายจ้างจัดทำรั้ว คอกกั้น หรือเส้นแสดคงเขตอันตราย ณ ที่ตั้งของเครื่องจักร หรือเขตที่เครื่องจักรทำงานที่อาจเป็นอันตราย ให้ชัดเจนทุกแห่ง

หมวด 2

ความปลอดภัยเกี่ยวกับหม้อไอน้ำ

ยกเลิก โดยข้อ 2 แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับหม้อน้ำ ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2535

หมวด 3

การคุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ 19 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานเชื่อมแก๊สและงานเชื่อมไฟฟ้า สวมแว่นตาดมแสงหรือ กระจับหน้าลดแสง ถุงมือหนัง รองเท้าพื้นยางหุ้มส้นและแผ่นปิดหน้าอกกันประกายไฟ ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 20 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานลับหรือฝนโลหะด้วยหินเจียรไน สวมแว่นตา หรือหน้ากากชนิดใส ถุงมือผ้า และรองเท้าพื้นยางหุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 21 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานกลึงโลหะ กลึงไม้ งานไสโลหะ งานไสไม้ งานตัดโลหะ สวมแว่นตาหรือหน้ากากชนิดใส ถุงมือผ้า รองเท้าพื้นยางหุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 22 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ่มโลหะ สวมแว่นตาชนิดใส ถุงมือผ้า และรองเท้าพื้นยาง หุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 23 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานชุบโลหะ สวมถุงมือยางและรองเท้าพื้นยางหุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 24 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานพันสี สวมถุงมือผ้า และรองเท้าพื้นยางหุ้ม ส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 25 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานยก ขนย้าย ติดตั้ง สวมรองเท้าวาง โลหะ ถุง มือหนัง และหมวกแข็ง ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 26 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานควบคุมเครื่องยนต์ เครื่องจักร หรือ เครื่องมือกล สวมหมวกแข็ง รองเท้าพื้นยางหุ้ม ส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 27 งานใดที่มีลักษณะ ไม่เหมาะสมแก่การที่จะให้ลูกจ้างใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัย ส่วนบุคคลในการทำงานตามที่ระบุไว้ในหมวดนี้ นายจ้างอาจผ่อนผันให้ลูกจ้างระงับการใช้อุปกรณ์นั้น เฉพาะการปฏิบัติงานในลักษณะเช่นว่านั้นเป็นการชั่วคราวได้

หมวด 4

กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ 28 อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลตามที่กล่าวในหมวด 4 จะต้องมีความสมบัติได้ มาตรฐานขั้นต่ำ ดังต่อไปนี้

(1) หมวกแข็ง จะต้องมีย่านัก ไม่เกินสี่ร้อยยี่สิบสี่กรัม ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่ใช่โลหะ และต้อง มีความต้านทาน สามารถทนแรงกระแทกได้ไม่น้อยกว่าสามร้อยแปดสิบห้ากิโลกรัม ภายในหมวก จะต้องมียางรองทำด้วยหนัง พลาสติก ผ้า หรือวัสดุอื่นที่คล้ายกัน และอยู่ห่างผนังหมวกไม่น้อยกว่า หนึ่งเซนติเมตร ซึ่งสามารถปรับระยะได้ตามขนาดศีรษะของผู้ใช้ เพื่อป้องกันศีรษะกระทบกับผนัง หมวก

(2) ที่สวมรัดผมหรือตาข่ายคลุมผม ต้องทำด้วยพลาสติก ผ้า หรือวัสดุที่คล้ายกัน หรือใช้สวม หรือคลุมผม แล้วสั้นเสมอคอ

(3) แว่นตาหรือหน้ากากชนิดใส ต้องมีตัวแว่นหรือหน้ากากทำด้วยพลาสติกใส มองเห็นได้ชัด สามารถป้องกันแรงกระแทกได้ กรอบของแว่นตาต้องมีน้ำหนักเบา

(4) แว่นตาลดแสง ตัวแว่นต้องทำด้วยกระจกสีซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับ ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา กรอบของแว่นตาต้องมีน้ำหนักเบาและมีกระบังแสงซึ่งมีลักษณะอ่อน

(5) กระจับหน้า ตัวกระจับต้องทำด้วยกระจกสีซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา ตัวครอบต้องมีน้ำหนักเบาและต้องไม่ติดไฟง่าย

(6) ปลั๊กอุดเสียง (ear plugs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่น ใช้ใส่ช่องหูทั้งสองข้าง ต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 15 เดซิเบล

(7) ครอบหูลดเสียง (ear muffs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่น ใช้ครอบหูทั้งสองข้าง ต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 25 เดซิเบล

(8) ถุงมือหนัง ต้องมีความยาวหุ้มถึงข้อมือ มีลักษณะใช้สวมกับนิ้วมือได้ทุกนิ้ว

(9) ถุงมือผ้า หรือวัสดุอื่นที่มีใยโลหะปน ต้องมีความยาวหุ้มถึงข้อมือ มีลักษณะใช้สวมกับนิ้วมือได้ทุกนิ้ว

(10) รองเท้าหนังหัวโลหะ ปลายรองเท้าจะต้องมีโลหะแข็งหุ้ม สามารถทนแรงกดได้ไม่น้อยกว่าสี่ร้อยสี่สิบหก กิโลกรัม

ข้อ 29 ประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2519

ชูสง่า อุตธิประศาสน์

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก
ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2 (7) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515 กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย สำหรับลูกจ้างไว้ ดังต่อไปนี้

ความทั่วไป

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“สภาพความร้อน” หมายความว่า อุณหภูมิที่เป็นอยู่รอบตัวลูกจ้างในขณะที่ทำงานปกติ

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล หมายความว่า ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้น และหมายความรวมถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่ นายจ้างเพื่อรับค่าจ้างไม่ว่าจะเป็นผู้รับค่าจ้างด้วยตนเองหรือไม่ก็ตามและหมายความรวมถึงลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวแต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ้าน

“ลูกจ้างประจำ” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งนายจ้างตกลงจ้างไว้เป็นการประจำ

“ลูกจ้างชั่วคราว” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งนายจ้างตกลงจ้างไว้ไม่เป็นการประจำ เพื่อทำงานอันมีลักษณะเป็นครั้งคราว เป็นการจร หรือเป็นไปตามฤดูกาล

หมวด 1

ความร้อน

ข้อ 2 ภายในสถานที่ประกอบการที่มีลูกจ้างทำงานอยู่ จะมีสภาพความร้อนที่ทำให้อุณหภูมิของร่างกายของลูกจ้างสูงเกินกว่า 38 องศาเซลเซียส มิได้

ข้อ 3 ในกรณีที่ภายในสถานที่ประกอบการมีสภาพความร้อนที่ทำให้อุณหภูมิของร่างกายของลูกจ้างสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส ให้นายจ้างดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อลดสภาพความร้อนนั้น หากแก้ไขหรือปรับปรุงไม่ได้ นายจ้างจะต้องจัดให้ลูกจ้างมี เครื่องป้องกันความร้อนมิ ให้ อุณหภูมิของร่างกายลูกจ้างสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส

ข้อ 4 ในกรณีที่อุณหภูมิของร่างกายลูกจ้างสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส นายจ้างจะต้องให้ลูกจ้างหยุดพักชั่วคราวจนกว่าอุณหภูมิของร่างกายลูกจ้างจะอยู่ในสภาพปกติ

ข้อ 5 ในที่ที่เป็นแหล่งกำเนิดความร้อนที่มีสภาพความร้อนสูงถึงขนาดเป็นอันตรายแก่สุขภาพอนามัยของบุคคล ให้นายจ้างปิดประกาศเตือนให้ทราบ

ข้อ 6 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานใกล้แหล่งกำเนิดความร้อนที่ทำให้อุณหภูมิในบริเวณนั้นสูงกว่า 45 องศาเซลเซียส สวมชุดแต่งกาย รองเท้า และถุงมือสำหรับป้องกันความร้อน ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

หมวด 2

แสงสว่าง

ข้อ 7 ภายในสถานที่ประกอบการที่ให้ลูกจ้างทำงาน ดังต่อไปนี้

(1) งานที่ไม่ต้องการความละเอียด เช่น การขนย้าย การบรรจุ การบด การเกลี่ยวัตถุดิบหยาบ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 50 ลักซ์

(2) งานที่ต้องการความละเอียดเล็กน้อย เช่น การผลิตหรือการประกอบชิ้นงานอย่างหยาบ ๆ การสีข้าว การสาวฝ้าย หรือการปฏิบัติงานขั้นแรกในกระบวนการอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 100 ลักซ์

ข้อ 8 ณ ที่ที่ให้ลูกจ้างคนใดคนหนึ่งทำงาน ดังต่อไปนี้

(1) งานที่ต้องการความละเอียดปานกลาง เช่น การเย็บผ้า การเย็บหนัง การประกอบภาชนะ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 200 ลักซ์

(2) งานที่ต้องการความละเอียดสูงกว่าที่กล่าวไว้ใน (1) แต่ไม่ถึง (3) เช่น การกลึงหรือแต่งโลหะ การซ่อมแซมเครื่องจักร การตรวจตราและทดสอบผลิตภัณฑ์ การตกแต่งหนังสือตัวและผ้าฝ้าย การทอผ้า เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 300 ลักซ์

(3) งานที่ต้องการความละเอียดมากเป็นพิเศษ และต้องใช้เวลาทำงานนาน เช่น การประกอบเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีขนาดเล็ก นาฬิกา การเจียรระ ในเพชร พลอย การเย็บผ้าที่มีสีมืดทึบ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 1,000 ลักซ์

ข้อ 9 ถนนและทางเดินภายนอกอาคารในบริเวณสถานที่ประกอบการ ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 20 ลักซ์

ข้อ 10 ใน โกดังหรือห้องเก็บวัสดุ ทางเดิน เฉลียง และบันไดในบริเวณสถานที่ประกอบการ ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 50 ลักซ์

ข้อ 11 ให้นายจ้างป้องกันมิให้มีแสงตรงหรือแสงสะท้อนของดวงอาทิตย์ หรือเครื่องกำเนิดแสงที่มีแสงจ้าส่องเข้าตาลูกจ้างในขณะที่ทำงาน ในกรณีที่ไม่อาจป้องกันได้ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานในลักษณะเช่นว่านั้น สวมใส่แว่นตา หรือกระบังหน้าลดแสง ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ทำงาน

ข้อ 12 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานในตู้ ำ อุโมงค์ หรือในที่ที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ สวมหมวกแข็งที่มีอุปกรณ์ส่องแสงสว่างตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ทำงาน

หมวด 3

เสียง

ข้อ 13 ภายในสถานที่ประกอบการที่ให้ลูกจ้างคนใดคนหนึ่งทำงาน ดังต่อไปนี้

- (1) ไม่เกินวันละเจ็ดชั่วโมง ต้องมีระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับติดต่อกันไม่เกินเก้าสิบเอ็ดเดซิเบล (เอ)
- (2) เกินวันละเจ็ดชั่วโมง แต่ไม่เกินแปดชั่วโมง จะต้องมีการระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับติดต่อกันไม่เกินเก้าสิบเดซิเบล (เอ)

(3) เกินวันตะแปดชั่วโมงจะต้องมีระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับติดต่อกันไม่เกินแปดสิบเดซิเบล
(เอ)

ข้อ 14 นายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานในที่ที่มีระดับเสียงเกินกว่าหนึ่งร้อยสี่สิบเดซิเบล (เอ) มิได้

ข้อ 15 ภายในสถานที่ประกอบการที่มีระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับติดต่อกันเกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 13 ให้นายจ้างแก้ไข หรือปรับปรุงสิ่งที่เป็ต้นกำเนิดของเสียง หรือทางผ่านของเสียงมิให้มีระดับเสียงดังเกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 13

ข้อ 16 ในกรณีไม่อาจปรับปรุงหรือแก้ไขตามความในข้อ 15 ได้ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างสวมใส่ปลั๊กลดเสียง หรือครอบหูลดเสียง ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ทำงาน

หมวด 4

มาตรฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ 17 หมวกแข็ง จะต้องมึน้ำหนักรไม่เกินสี่ร้อยยี่สิบกรัม ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่ใช่โลหะ และต้องมีความต้านทานสามารถทนแรงกระแทกได้ไม่น้อยกว่าสามร้อยแปดสิบห้ากิโลกรัม ภายในหมวกจะต้องมีรองหมวกทำด้วยหนังพลาสติก ผ้า หรือวัสดุอื่นที่คล้ายกัน และอยู่ห่างผนังหมวกไม่น้อยกว่าหนึ่งเซนติเมตร ซึ่งสามารถปรับระยะได้ตามขนาดศีรษะของผู้ใช้ เพื่อป้องกันศีรษะกระทบกับผนังหมวก

สำหรับหมวกแข็งที่มีอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง นอกจากจะต้องเป็นหมวกที่มีมาตรฐานตามวรรคแรกแล้ว จะต้องมึอุปกรณ์ที่ทำให้มีแสงสว่างที่มีความเข้มไม่น้อยกว่า 20 ลักซ์ ส่องไปข้างหน้าติดอยู่ที่หมวกด้วย

ข้อ 18 ปลั๊กลดเสียง (car plugs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่น ใช้ใส่ช่องหูทั้งสองข้าง ต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 15 เดซิเบล (เอ)

ข้อ 19 ครอบหูลดเสียง (ear muffs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่น ใช้ครอบหูทั้งสองข้าง ต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 25 เดซิเบล (เอ)

ข้อ 20 แว่นตาลดแสง ตัวแว่นต้องทำด้วยกระจกสีซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา กรอบของแว่นตาต้องมีน้ำหนักเบาและมีกระบังแสงซึ่งมีลักษณะอ่อน

ข้อ 21 กระบังหน้า ตัวกระบังต้องทำด้วยกระจกสีซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา ตัวกรอบต้องมีน้ำหนักเบาและต้องไม่ติดไฟง่าย

ข้อ 22 ชุดแต่งกาย รองเท้า และถุงมือ สำหรับป้องกันความร้อนตามข้อ 6 ต้องทำด้วยวัสดุที่มีน้ำหนักเบา สามารถกันความร้อนจากแหล่งกำเนิดความร้อนได้

หมวด 5

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 23 ข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่จะต้องปฏิบัติตามนั้น

ข้อ 24 งานใดที่มีลักษณะไม่เหมาะสมแก่การที่จะให้ลูกจ้างใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ดังที่ประกาศนี้ นายจ้างอาจผ่อนผันให้ลูกจ้างระงับการใช้อุปกรณ์นั้นเฉพาะการปฏิบัติงานในลักษณะเช่นว่านั้นเป็นการชั่วคราวได้

ข้อ 25 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่า สภาพความร้อน แสงสว่างหรือเสียง ในบริเวณสถานที่ประกอบการมิได้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ตักเตือนเป็นหนังสือให้นายจ้างปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ข้อ 26 ประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2519

คะนิง ฤาไชย

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก ง
ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2 (7) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย สำหรับลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายไว้ ดังต่อไปนี้

ความทั่วไป

ข้อ 1 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 2 ในประกาศนี้

“สารเคมีอันตราย” หมายความว่า สาร สารประกอบ สารผสม ซึ่งอยู่ในรูปของ ของแข็ง ของเหลว หรือแก๊ส ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

- (1) มีพิษ กัดกร่อน ระคายเคือง ทำให้เกิดอาการแพ้ ก่อมะเร็ง หรือทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย
- (2) ทำให้เกิดการระเบิด เป็นตัวทำปฏิกิริยาที่รุนแรง เป็นตัวเพิ่มออกซิเจนหรือไวไฟ
- (3) มีกัมมันตภาพรังสี

ทั้งนี้ ตามชนิดและประเภทที่อธิบดีประกาศกำหนด

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปรง ปรงแต่ง เปลี่ยนรูป แปรสภาพ และหมายความรวมถึงการบรรจุ เก็บ เคลื่อนย้าย และการติดฉลากหรือตราหรือสัญลักษณ์บนหีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือสิ่งห่อหุ้มสารเคมีอันตราย

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับ มอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล หมายความว่า ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล นั้น และหมายความรวมถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายในการทำงานแทนผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่ นายจ้างเพื่อรับค่าจ้างไม่ว่าจะเป็นผู้รับค่าจ้างด้วยตนเอง หรือไม่ก็ตาม

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมแรงงาน

หมวด 1

การทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย

ข้อ 3 การขนส่ง เก็บรักษา เคลื่อนย้าย และกำจัดหีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตราย ให้นายจ้างปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 4 ห้ามมิให้นายจ้างขนส่ง เก็บรักษา เคลื่อนย้าย หรือนำสารเคมีอันตรายเข้าไปในสถานประกอบการ จนกว่านายจ้างจะได้จัดให้มีฉลากขนาดใหญ่พอสมควรปิดไว้ที่หีบห่อภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายทุกชิ้นฉลากนั้น จะต้องมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(1) สัญลักษณ์ที่แสดงถึงอันตราย และคำว่า “สารเคมีอันตราย” หรือ “วัตถุมีพิษ” หรือคำอื่นที่แสดงถึงอันตรายตามชนิดสารเคมีอันตรายนั้น เป็นอักษรสีแดงหรือคำขนาดใหญ่กว่าอักษรอื่นซึ่งเห็นได้ชัดเจน

(2) ชื่อทางเคมีหรือชื่อทางวิทยาศาสตร์ของสารเคมีอันตราย

(3) ปริมาณและส่วนประกอบของสารเคมีอันตราย

(4) อันตรายและอาการเกิดพิษจากสารเคมีอันตราย

(5) คำเตือนเกี่ยวกับวิธีเก็บ วิธีใช้ วิธีเคลื่อนย้ายสารเคมีอันตรายและวิธีกำจัดหีบห่อภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายอย่างปลอดภัย ทั้งนี้ ให้มีสาระสำคัญโดยสรุปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดตามข้อ 3

(6) วิธีปฐมพยาบาลเมื่อมีอาการหรือความเจ็บป่วยเนื่องจากสารเคมีอันตราย และคำแนะนำให้รับส่งผู้ป่วยไปหาแพทย์

สำหรับรายละเอียดตาม (4) (5) และ (6) จะพิมพ์ไว้ในใบแทรกกำกับในภาชนะบรรจุก็ได้ ฉลากและใบแทรกกำกับให้จัดทำเป็นภาษาไทย เว้นแต่รายละเอียดตาม (2) และ (3) จะใช้เป็นภาษาอังกฤษก็ได้

ข้อ 5 ให้นายจ้างที่มีสารเคมีอันตรายในสถานประกอบการแจ้งรายละเอียดต่ออธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่สารเคมีอันตรายไว้ในครอบครองการแจ้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 6 ให้นายจ้างที่มีสารเคมีอันตรายในสถานประกอบการจัดทำรายงานความปลอดภัยและประเมินการก่อดอันตรายของสารเคมี อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประเมิน การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 7 นายจ้างจะต้องดูแลหรือแก้ไขปรับปรุงมิให้มีปริมาณความเข้มข้นของสารเคมีอันตรายในสถานที่ที่ลูกจ้างทำงานเกินกว่า ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ในกรณีที่ได้มีการกำหนดปริมาณความเข้มข้นของสารเคมีอันตรายไว้ในกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม (สารเคมี) ไว้แล้ว ให้เป็นไปตามนั้น

ข้อ 8 ให้นายจ้างจัดสถานที่ทำงานของลูกจ้างซึ่งเกี่ยวข้องกับสารเคมีอันตรายให้มีสภาพและคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) ถูกสุขลักษณะ สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย
- (2) มีการระบายอากาศที่เหมาะสม โดยเฉพาะออกซิเจนต้องมีไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบแปด โดยปริมาตรของบรรยากาศ
- (3) มีระบบป้องกันและกำจัด เช่น ใช้ระบบระบายอากาศเฉพาะที่ ระบบเปียก การปิดคลุม เพื่อ มิให้มีสารเคมีอันตรายในบรรยากาศเกินปริมาณที่กำหนด

ข้อ 9 นายจ้างจะต้องแจ้งและปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผยห้ามลูกจ้างเข้าพักในสถานที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย หรือยานพาหนะขนส่งสารเคมีอันตราย

ข้อ 10 ให้นายจ้างจัดให้มีป้ายแจ้งข้อความว่า “สถานที่เก็บสารเคมีอันตราย ห้ามเข้าโดยไม่ได้รับอนุญาต” ปิดประกาศไว้ที่ทางเข้าสถานที่นั้น ให้เห็นชัดเจนตลอดเวลา

ข้อ 11 ให้นายจ้างปิดประกาศ หรือจัดทำป้ายแจ้งข้อความ “ห้ามลูกจ้างสูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มรับประทานอาหาร หรือเก็บอาหาร” ด้วยตัวอักษรขนาดที่เห็นได้ชัดเจนติดไว้บริเวณที่เก็บรักษาที่ผลิตหรือที่ขนย้ายสารเคมีอันตราย และจะต้องควบคุมดูแลมิให้ลูกจ้างกระทำการตามข้อห้ามนั้นด้วย

ข้อ 12 ให้นายจ้างจัดชุดทำงานสำหรับลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย และจัดให้มีที่เก็บชุดทำงานนั้นแยกไว้โดยเฉพาะ

ข้อ 13 ให้นายจ้างจัดให้มีที่ชำระล้างสารเคมีอันตราย เช่น ฝักบัว ที่ล้างตา ไว้ในบริเวณที่ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย เพื่อให้ลูกจ้างสามารถใช้ได้ทันทีเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

ข้อ 14 ให้นายจ้างจัดที่ล้างมือ ล้างหน้า สำหรับลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายไว้ โดยเฉพาะ ไม่น้อยกว่าหนึ่งต่อลูกจ้างสิบห้าคน และให้เพิ่มจำนวนขึ้นตามสัดส่วนของลูกจ้าง ส่วนที่เกินเจ็ดคนให้ถือเป็นสิบห้าคน เพื่อใช้ก่อนรับประทานอาหาร ก่อนดื่มเครื่องดื่ม และก่อนออกจากที่ทำงานทุกครั้ง

ข้อ 15 ให้นายจ้างจัดให้มีห้องอาบน้ำสำหรับลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายไว้ โดยเฉพาะ เพื่อใช้ชำระร่างกาย ไม่น้อยกว่าหนึ่งห้องต่อลูกจ้างสิบห้าคนและให้เพิ่มจำนวนขึ้นตามสัดส่วนของลูกจ้าง ส่วนที่เกินเจ็ดคนให้ถือเป็นสิบห้าคน ทั้งนี้ จะต้องจัดของใช้ที่จำเป็นสำหรับการชำระสารเคมีอันตรายออกจากร่างกายให้เพียงพอและมีใช้ตลอดเวลา

ข้อ 16 ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจวัดปริมาณความเข้มข้นของสารเคมีอันตรายในบรรยากาศ บริเวณสถานที่ทำงานและสถานที่เก็บเป็นประจำ ทั้งนี้ ตามสภาพหรือคุณลักษณะของสารเคมีอันตราย ซึ่งอย่างช้าที่สุดจะต้องไม่เกินหกเดือนต่อหนึ่งครั้ง และให้รายงานผลการตรวจตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่ออธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันตรวจ

ข้อ 17 ให้นายจ้างจัดให้มีการอบรมลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายหรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงกระบวนการผลิต การเก็บรักษา การขนส่ง อันตรายที่เกิดจากสารเคมี วิธีการควบคุมและป้องกัน วิธีการจําจัดมลภาวะ วิธีอพยพเคลื่อนย้ายลูกจ้างออกจากบริเวณที่เกิดอันตราย และวิธีปฐมพยาบาลผู้ได้รับอันตราย

ข้อ 18 ในกรณีที่สารเคมีอันตรายรั่วไหลหรือฟุ้งกระจาย หรือเกิดอัคคีภัยหรือเกิดการระเบิดอันอาจทำให้ลูกจ้างประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือตายอย่างเฉียบพลัน นายจ้างต้องให้ลูกจ้างทุกคนที่ทำงานในบริเวณนั้นหรือในบริเวณใกล้เคียงหยุดทำงานทันที และออกไปให้พ้นรัศมีที่อาจได้รับอันตราย และให้นายจ้างดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบโดยมิชักช้า

ให้นายจ้างแจ้งการเกิดเหตุตามวรรคหนึ่งเป็นหนังสือให้อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง และรายงานสาเหตุ สารเคมีอันตรายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการดำเนินการแก้ไขป้องกันภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเหตุ

ข้อ 19 ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสอบสภาพลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด การตรวจสอบสภาพทุกครั้งให้นายจ้างปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ใ้รายงานผลการตรวจสอบสภาพของลูกจ้างตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่ออธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบผลการตรวจ

(2) เก็บผลการตรวจสอบสภาพของลูกจ้างไว้ ณ สถานประกอบการพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันสิ้นสุดของการจ้างของลูกจ้างแต่ละราย เว้นแต่มีการร้องทุกข์ว่านายจ้างไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้ หรือมีการฟ้องร้องคดี แม้จะพ้นเวลาที่กำหนด ให้นายจ้างเก็บรักษาเอกสารนั้นไว้จนกว่าจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ข้อ 20 การตรวจสอบสภาพของลูกจ้างตามข้อ 19 หากพบความผิดปกติในร่างกายของลูกจ้าง หรือลูกจ้างเกิดเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานเกี่ยวข้องกับสารเคมีอันตราย ให้นายจ้างจัดการให้ลูกจ้างได้รับการรักษาพยาบาลทันที

หมวด 2

การคุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ 21 ให้นายจ้างจัดอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล เช่น ถุงมือ รองเท้าหุ้มแข้ง กระบังหน้ากั้นอันตรายจากสารเคมีกระเด็น ที่กรองอากาศ เครื่องช่วยหายใจ หรืออุปกรณ์อื่นที่จำเป็น ซึ่งทำจากวัสดุที่มีคุณสมบัติสามารถป้องกันสารเคมีอันตราย เพื่อให้ลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายใช้หรือสวมใส่ ทั้งนี้ตามความเหมาะสมแก่สภาพและคุณลักษณะของสารเคมีอันตรายแต่ละชนิด

ลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายต้องใช้หรือสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่นายจ้างจัดไว้ให้ตามวรรคหนึ่ง ถ้าลูกจ้างไม่ใช้หรือไม่สวมใส่อุปกรณ์ดังกล่าวให้นายจ้างสั่งหยุดการทำงานของลูกจ้างทันทีจนกว่าจะได้ใช้หรือสวมใส่

ข้อ 22 ให้นายจ้างจัดอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นแก่การปฐมพยาบาลลูกจ้างที่ได้รับอันตรายจากสารเคมี ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกำหนด

หมวด 3
เบ็ดเตล็ด

ข้อ 23 ให้นายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการให้เกิดความปลอดภัยตามประกาศนี้

ข้อ 24 เมื่อปรากฏว่านายจ้างฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจให้คำเตือนเพื่อให้นายจ้างได้ปฏิบัติตามให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือนเสียก่อนก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2534

พลเอกอิสระพงศ์ หนุนภักดี
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก จ

หลักความปลอดภัย

คู่มือความปลอดภัย อาชีวอนามัยในการทำงานของกลุ่มบริษัท พุทธิคุณะ ประเทศไทย

1. ความปลอดภัยในการใช้เครื่องจักร มีหลักปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ผู้ปฏิบัติงานควบคุมเครื่องจักรไม่ควรสวมเครื่องประดับ เช่น แหวนนาฬิกา สายสร้อย ไม่สวมเสื้อผ้าหลวมปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง และต้องกวดกระคุมปลายเสื้อ
- 1.2 ก่อนเปิดสวิทซ์เดินเครื่องต้องมั่นใจว่า ไม่มีสิ่งกีดขวางต่อการทำงานของระบบ
- 1.3 ขณะปฏิบัติงาน ห้ามหยอกล้อกับผู้ร่วมงาน หรือผู้อื่น
- 1.4 ในการเดินเครื่องจักร ห้ามทิ้งเครื่องจักร ไว้โดยไม่มีผู้ควบคุม
- 1.5 ผู้ปฏิบัติงานต้องสวมใส่เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่น แวนตานิรภัย และสำหรับผู้ที่มีผมยาวต้องสวมหมวก
- 1.6 ขณะควบคุมเครื่องจักร เมื่อปิดสวิทซ์ไม่ควรเดินไปเลย ควรรอจนกว่าเครื่องจักรจะหยุดสนิทเสียก่อน
- 1.7 ห้ามปรับแต่งชิ้นงาน หรือวัดชิ้นงานขณะที่เครื่องจักรยังเคลื่อนไหว
- 1.8 ต้องแน่ใจว่าทำงานกับเครื่องจักรที่มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่เหมาะสม และใช้งานได้ดีตลอดเวลา ถ้าถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายออกห้ามใช้เครื่องจักรโดยเด็ดขาด
- 1.9 ห้ามทำงานกับเครื่องจักรที่ไม่ได้รับมอบหมาย
- 1.10 อย่าพยายามหยุดเครื่องจักรด้วยมือ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย
- 1.11 อย่าชะโงก หรือยื่นส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายเข้าไปใกล้เครื่องจักรที่กำลังเคลื่อนไหว
- 1.12 การทำความสะอาดเครื่องจักร ควรใช้แปรง หรือเครื่องดูด
- 1.13 ในการซ่อมเครื่องจักร หรือทำความสะอาดเครื่องจักร จะต้องหยุดเครื่องให้เรียบร้อย และมีเครื่องหมายบอก หรือติดป้ายห้ามเดินเครื่อง

2. ความปลอดภัยจากการใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล มีหลักปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ต้องสวมอุปกรณ์เหล่านี้อยู่ตลอดเวลาเพื่อก่อให้เกิดความปลอดภัย ถึงแม้ว่าจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ ในช่วงเวลาอันสั้นก็ตาม
- 1.2 เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลควรใช้ และเก็บรักษาอย่างถูกวิธี
- 1.3 พยายามสร้างความเคยชินในการใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเนื่องจากระยะแรก ที่เริ่มใช้ อาจทำให้เกิดความรู้สึกไม่สบาย

1.4 ไม่ควรปรับการใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลด้วยตนเองและไม่ควรตัดสินใจ
เลิกใช้เอง

1.5 ควรใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลด้วยความระมัดระวัง และเก็บให้สะอาด ไม่ควร
ใช้อุปกรณ์ของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต

3. ความปลอดภัยในการใช้สารเคมี มีหลักปฏิบัติดังนี้

1.1 อ่านฉลากที่ภาชนะ และข้อมูลสารเคมีอันตรายก่อนการใช้ทุกครั้ง

1.2 ปฏิบัติตามคำเตือน และข้อแนะนำในการใช้สารเคมีทุกครั้ง

1.3 ใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลทุกครั้ง ในขณะที่ใช้สารเคมี

1.4 ถ้าไม่ทราบข้อมูลสารเคมีให้ถามหัวหน้างานทุกครั้ง

1.5 รักษาความสะอาดบริเวณที่เก็บสารเคมีเป็นประจำ

1.6 ไม่เปิดภาชนะบรรจุสารเคมีทิ้งไว้เมื่อเลิกใช้งานแล้ว

1.7 การผสมสารเคมี ต้องได้รับการอบรมก่อนจึงจะสามารถผสมได้

1.8 อย่าหายใจเอาไอระเหยจากการเกิดปฏิกิริยาของสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย

1.9 อย่าสูบบุหรี่ ดื่มน้ำ หรือกินอาหาร ในบริเวณที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมี

1.10 อย่าสวมคอนแทคเลนส์เข้าไปในบริเวณที่มีไอของสารเคมี

1.11 ขณะปฏิบัติงานห้ามใช้มือขยี้ตา หรือสัมผัสกับปาก จนกว่าจะล้างมือให้สะอาด

1.12 ขณะปฏิบัติงานหากพบว่า มีอาการเจ็บป่วย วิงเวียนศีรษะ ให้หยุดปฏิบัติงานทันที พร้อม
ทั้งรายงานหัวหน้างาน และทำการปฐมพยาบาลอย่างถูกวิธี

1.13 เมื่อจบภารกิจกับสารเคมี ควรล้างมือทำความสะอาด หรือหากเป็นไปได้ให้อาบน้ำเปลี่ยน
เสื้อผ้าทันที

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสิทธิศักดิ์ ทองเชื้อ	
วัน เดือน ปีเกิด	18 มีนาคม 2516	
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2533	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ลำปาง
	ปีการศึกษา 2537	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2537 – 2548	เจ้าหน้าที่ฝ่ายการบุคคลอาวุโส บริษัทแอลทีไอซี จำกัด จังหวัดลำพูน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved